

Folkbildning och folkbibliotek till ömsesidig nytta

Sammanfattning

Folkbibliotek och folkbildning är grenar av samma träd – genom åren har man följt olika spår men i grunden finns samma värdegrund. De har framgångsrikt fungerat som stöd för den demokratiska utvecklingen av det moderna Sverige. De båda verksamheterna kan ta stöd av varandras erfarenheter för att på bästa sätt svara mot medborgarnas behov av icke formellt och informellt lärande.

Syftet med projektet *Folkbildning och folkbibliotek till ömsesidig nytta* är primärt att skapa förutsättningar för aktiviteter och samverkan på lokal nivå mellan folkbildning och folkbibliotek. Ett första steg har varit att genomföra en kartläggning av hur samverkan sker idag mellan folkbildning och folkbibliotek med exempel från Örebro län och Dalarnas län.. Kartläggningen ligger till grund för en djupare analys som ska ge förslag på utvecklingsmetoder.

Kartläggningen

Mats Lundgren, Högskolan Dalarna, fick i uppdrag att genomföra kartläggningen. Han konstaterar att biblioteken främst samarbetar med andra bibliotek och att man ger uttryck för en positiv, men kanske inte översvallande, syn på samverkan med studieförbunden. Studieförbunden har ingen omfattande och djupgående samverkan med varandra på lokal nivå, men är i princip positiva till ökad samverkan med de lokala biblioteken. 20 % av biblioteken och 40 % av studieförbunden säger sig vara villiga att gå i täten för att etablera utvecklingsarbete mellan folkbildning och folkbibliotek.

I kartläggningen framkommer att det finns olika typer av samverkan mellan folkbibliotek och studieförbunden:

- Folkbiblioteken ger visst pedagogiskt stöd till studiecirkel
- Folkbiblioteken upplåter lokaler
- Tillsammans genomför folkbildning och folkbibliotek samarrangemang som t ex kulturprogram och föreläsningar
- Studieförbunden utbildar läs- och bokombud

Samverkan mellan folkbibliotek och folkbildning är på det hela taget ganska lågt prioriterad, enligt författaren. Ett hinder för samverkan som författaren särskilt nämner är bristande personalresurser på biblioteken. Författaren konstaterar dessutom en viss idéfattigdom: det saknas i stort sett idéer om nya områden eller former för samverkan.

REGIONFÖRBUNDET
ÖREBRO

Förslag på tänkbara utvecklingsområden

Lundgren identifierar fem utvecklingsområden som borde vara intressanta att titta närmare på:

- Stödja och stärka lokala nätverk kring ökad samverkan mellan folkbibliotek och folkbildning
- Utveckla folkbiblioteken som mötesplats och folkbibliotekens möjligheter att bidra till att höja utbildningsnivån och öka livskvaliteten förbättras, t ex språkcaféer
- Pröva metoder för gemensam fortbildning mellan folkbildning och folkbibliotek
- Stödja etablerandet av nätverk mellan folkbiblioteken i de båda länen med syfte att skapa kontakter för erfarenhetsutbyte och konkreta tips om hur man kan arbeta
- Marknadsföra folkbibliotekens verksamhet och tjänster till folkbildningens medlemsorganisationer

Analys

Länsbiblioteken i Dalarna och Örebro län avser att utifrån de positiva slutsatserna i kartläggningen att fortsätta projektet med syfte att, på ett mer praktiskt sätt, låta folkbibliotek och studieförbund närma sig varandra. Nästa steg blir därför ett utbyte av idéer i form av en fortbildningsserie med deltagande från de bibliotek och studieförbund där det finns förutsättningar för ett långsiktigt och hållbart samarbete.

Vi har därför sökt medel från statens kulturråd för ”Folkbildning och folkbibliotek till ömsesidig nytta 2”.

Örebro den 12 december 2008

Peter Alsbjör Länsbibliotekarie